

שילוח עם אברהם מור
בדור שלי אין למיורחי שום דריסת-רגל בענייני-תרבות!

● לאן הגעתם?
היינו כמה ימים בשער-עלייה כחיפה, אחר-כך עברנו למעברה בפרדס-חנה, שם היינו חודשיים. אחר-כך הובילו אותנו כרכבת-משא מחזרה לרחובות, וברחובות העמיסו אותנו על משאיות ופיזרו אותנו במעברות שליד היישובים הוותיקים באזור. אנחנו הגענו לשיכון-המיוחד בראשון.

● היו שם רק בורדים?
לא. האוכלוסיה היתה מעורבת, היו גם תימנים, רומנים, עיראקים, כל העלייה החדשה של אז. אבל כבר אז היתה חלוקה: היו צירפים, פחונים, בלוקונים ושיכונות-יקים. אנחנו גרנו באוהל שלוש שנים עד 1953, אחר-כך עברנו לצריף פיני, שגודל כל חדר בו היה 12 מטר מרובע. מכיוון שהיינו מישפחה מרובת-ילדים, עשרה אחים ואחיות, קיבלנו שתי יחידות כאלה, אבל כל אחת לחוד, אחת היתה פמיספר 15 ואחת כמיספר 22.

● ואיך הסתדרתם?
היה מאבק איך נישן בליה בשתי יחידות. אחרי תקופה קצרה בא ילד מהמעברה שלמד בקיבוץ לכיקור ואני החלטתי ללכת איתו ל-קיבוץ בית-קשת. הייתי אז בן 10. אחרי שלושה חודשים העבירו אותי לקיבוץ נחשולים, שם הייתי שנה ואז חזרתי הביתה.

„אם בית-הגישות הישראלי יפסק שאנן עברתי עבירה, אין לי שום סיבה לזלזל או לא לכבד את החלטת בית-הגישות“

- למעברה?
- לצירפים. הסטטוס עלה.
- בקיבוץ הרגשת הברדל בין הילדים, שנבע מהמוצא?
- לא. עליית-הנוער היתה כרובה מיוחסת.
- וילדי הקיבוץ?
- לא היה שום קשר איתם.

● עד איזה גיל למדת בבית-הספר?
למדתי רק שנה וחצי בבית-הספר. כשהגעתי לארץ עברתי חצי שנה במשקיבית אצל ארון סגל בראשון. טיפילתי בתינוק בן שנה וחצי. עשיתי ספונג'ה וכלים וטיפילתי בלול של 400 עופות. ובפעם הראשונה בחיי, אצלם בבית, הבנתי משהו שהוביל אותי לכל אורך חיי. שאלתי את הגברת איפה השירותים, היא היססה ובסוף אמרה לי שהשירותים בחצר. אחרי יום ניקיתי את הבית ופתחתי את אחת הדלתות בתוך הבית ושם היו השירותים. זו היתה תחושה הכי כואבת לילד בן 10 להבין את המהות של איציק ושיוויון והבדלי-מעמדות. כל זמן שעברתי שם לא נכנסתי לשירותים בתוך הבית, למרות שניקיתי אותם פעמיים בשבוע.

וזה וגם אז מנהל פרויקט-השיקום חתם איתנו על מיסמך שלפיו הוא לא מתערב בתהליך העבודה. שם היינו יותר משנה. בשכונה נוצרו קבוצות שונות, בין השאר קמה שם קבוצת אל"ה (אורחים למען השכונות) המפורסמת. הם היו מיליטנטים, אבל בנו את האישיות שלהם. ואז, כעצם, ברגע שהבנתי שבאופן מוחלט,

„במהותו, היהודי המיזרחי אינו שונא ערבים. הוא ינק את חרבותו מהעולם הערבי“

בהצהרה של מדינת-ישראל וממשלת-ישראל קבעו שיש שתי חברות במדינה — 169 שכונות ועיירות-פיתוח הוקקות לשיקים (שהם מיליון ו-280 אלף איש) — אז הגענו להחלטה שאם מיסגרת שבה יש שני עמים במדינה אחת — ישראל המשקמת וישראל המשוקמת — המשוקמים צריכים להחליט על גורלם. בנינו גוף שנקרא ישראל זה אני וזה היה החלום. גוף שייצג את כל עיירות-הפיתוח בישראל. רצינו שתקום גם תנועת-נוער עם אותו השם, חשבנו שזו הדרך להביא למודעות אישית, שלא נהיגו אותם וישלטו עליהם.

● 30 באוגוסט 1980 היה כנס גדול בהיכל התרבות בתל-אביב ובאו אליו אנשי שכונות ועיירות מכל רחבי-הארץ. הם באו על חשבונם. היו סימפוזיונים ואחרי תקופת מה הגענו למסקנה שניתן להם לפעול לבד.
● וזה הצליח?
זו היתה גישה תמימה, כי לא ידענו שהועדים ממונים עליידי העיריות והמועצות והמפלגות וזה היה כישלון. זה הביא אותי למסקנה שפיתרון חברתי יכול לבוא אך ורק כאשר יהיה שלום בין ישראל לבין העם הפלסטיני.

● למה?
משתי סיבות. המיזרחיים נתפסים בעיני ה-שילטון ובעיני חלק מהחברה הישראלית כקולקטיבי חסר-רדעה שאפשר לעבוד עליו כמניפולציה. יות, מראים שהמיזרחיים הם מיליטנטים ואני חושב שכל עוד לא יהיה שלום בין הפלסטינים לישראלים, המיזרחיים בעיני עצמם נתפסים כרימוי שלילי, משום שכל ערבי שנתפס כמעצור,

שסיסמות הבכיינות והקיפוח הן נחלת העבר. שצריך להסתכל קדימה. להגיע למודעות עצמית. ואז תהיה הדרך סלולה לתפוס עמדות-מפתח חשובות במדינה. שילוח נשוי לאנג'לה, ילידת שווייץ, קד-רית במיקצועיה. הוא אב לשלוש בנות: הגר (20) עומר (8) ומעיין (6).
בפתח ביתו ביפו יושבת על שמיכה כלבת-בוקסר גדולה, המתנפלת על כל אורח. לא באלימות אלא בבקשה שילטפו או-תה.

עיסוקיו של שילוח בשבועות האחרונים. עיסוקים אינטנסיביים בפוליטיקה, אינם לרוחו. עיסוקים אלה גם קטעו אותו מעי-סוק אחר. עיסוק שהוא משתוקק מאוד להמשיך בו — עיסוקו בסרט שהוא רוצה לביים. הוא אינו מוכן, בשלב זה, לספר מה הוכן התסריט שכתב, ומוכן למסור רק את שמו של הסרט — „החצר האחורית“.
עד שהתחיל להיות מעין דובר למיזר-חיים המעוניינים להשיג שלום עם הפלס-טינים. היה שילוח טרוד בסיונות למצוא משקיעים לסרט שלו. בזה גם יעסוק אחרי שישתיים העניין ברומניה. מתוך תיקווה ש-יוכל להתחיל בקרוב לצלם את סרטו.

● איך הגעת לסיפור הזה של הנסיעה לרומניה?
אני, כעיקרון, אדם שמעולם לא התעסק בפוליטיקה, אני לא מוזהה עם שום מפלגה. גם הצעד הזה של לא צעד של הודות פר-ליטית, הגעתי לפעילות אחרי עבודה בתחום החברתי, כשהתעסקתי בתיאטרון קהילתי.

● איפה?
במורשה ליד רמת-השרון, שם עשיתי בפעם הראשונה תיאטרון קהילתי כפי שאני מבין.
● זו היתה התנדבות?
לא כריזק. זה היה אחרי ועדת ראש-הממשלה לנוער במצוקה ואז ניקשו לבנות, במיסגרת הוועדה שקמה, מודל שבעזרתו ניסו לשקם. אחד ממנהלי המקום במורשה פנה אליי וביקש ש-אבוא לעבוד. אמרתי שאני מוכן לעשות במקום תיאטרון קהילתי כתנאי שלא תהיה התערבות בעבודה שלי לכל תקופת החווה.

● והכסימו?
כן. היה שם גם פסיכולוג, ד"ר גיורא רהב, שעשה הסתכלות על התקדמות העבודה והוא עבד בצוות עם פסיכולוג נוסף ועם מדריכים. עכרנו בצריף עלוב שהיו בו שני לוחות ששיכש-

שילוח כאישית-ח בסרט „רוזבארד“
חלום חיי היה לעלות לארץ ולהיות רועה-צאן!

או כל מיטען-חבלה שנתפס, רוב המיזרחים, בג-לל דימיון, נכנסים לתחושות של חרדה ורגשי-אשמה וכך הם מקצינים את העמדות שלהם, כדי להראות לאשכנזים ש-אנחנו שונאים ערבים למ-רות שיש דימיון.
רק שילושם קראתי בעיתון על מיררף שנעשה אחרי מכונית גנובה. כמחלף המיררף נורו יריות לכיוון הנהג והוא צעק בקוליקולות „אני ישראלי, אל תירו בני“ וירו בו. אני בטוח שאילו הוא היה בלונדי מקיבוץ שובל, לא היו יורים בו. וזו הועקה של החברה המיזרחית: „אני ישראלי“
● ובכל זאת קשה להכחיש את העובדה שרוב המיזרחיים ימניים בדי-עותיהם?

15 נערים ששיחקו. אני באתי לבד. אחרי חודש היו במועדון 300 נערים. אחרי ארבעה חודשים הנערים האלה אירגנו ערב שבאו אליו 4,000 תושבי השכונה. התחלתי לעבוד איתם, כי אני מאמין שאמון הוא אחד האנשים הבודדים בחברה שמתייחס לבני-אדם כבני-אדם ולא כאל מיקרה, כמו שמתייחסים הפסיכולוג, הסוציולוג וכי.
אני חושב שדרך תיאטרון אפשר להביא אדם למודעות.
● כן, אבל מכאן ועד פגישה עם אנשי אש"ף הדרך ארוכה.
רגע. כשאני מדבר על מודעות, כשאני תובע מאנשים מודעות, זאת אומרת שאני דורש מהם לקחת אחריות על החיים שלהם.
אחר-כך, בשנת 1979, עברתי בשכונת-התיקי-